

आरेखक

वेळ : 2 तास

एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 200

1. अपमान केल्यास कुणाला राग येत नाही ? वाक्याचा प्रकार सांगा.
 (A) होकारार्थी (B) नकारार्थी (C) उद्गारार्थी (D) विधानार्थी
2. वाक्य प्रकार ओळखा.
 विधान-जेव्हा मोठी घंटा होते, तेव्हा शाळा सुटते.
 (A) केवलवाक्य (B) मिश्रवाक्य (C) संयुक्त वाक्य (D) यापैकी नाही
3. 'तू आला नसतास तरी चालले असते' - अर्थाचा प्रकार ओळखा.
 (A) विध्यर्थ (B) आज्ञार्थ (C) स्वार्थ (D) संकेतार्थ
4. 'पावसासोबत गारा पडतील' - या विधानातील काळ ओळखा.
 (A) रीती भविष्यकाळ (B) अपूर्ण भविष्यकाळ (C) पूर्ण भविष्यकाळ (D) संभवसूचक भविष्यकाळ
5. 'अतिशय', 'अतिक्रमण', 'अतिरेक' - शब्दसिद्धी प्रकार ओळखा.
 (A) प्रत्ययघटित (B) उपसर्गघटित (C) शब्दसाधिते (D) तद्धिते
6. 'शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना शिकवावे' - प्रयोग ओळखा.
 (A) कर्तरी (B) कर्मणी (C) भावे (D) संकर
7. योग्य शब्दयोगी अव्ययाचा वाक्यात उपयोग करा.
 डोळ्यांनी _____ पाहून देव दिसत नाही, अंतःचक्षूंनी पाहावा लागतो.
 (A) सुद्धा (B) फक्त (C) केवळ (D) पण
8. 'दुष्ट' च्या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द लिहा.
 (A) नेत्र (B) प्रमुख (C) गुलाम (D) अनुयायी
9. 'भाकरी, अन्न, अणू, अडकित्ता' हे शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत रूढ झाले आहेत ?
 (A) गुजराती (B) कानडी (C) पोर्तुगीज (D) फारसी
10. अनेक वेदग्रंथांमध्ये या शब्दसमूहासाठी योग्य पर्याय निवडा.
 (A) वेदांत (B) वंदान्त (C) वेदामध्ये (D) वेदांमध्ये
11. 'लोभाजीरावाने जास्त जमीन प्राप्त करण्यासाठी खूप धावाधाव केली पण अति लोभाने त्याचा मृत्यू झाला' म्हणतात ना
 (A) आयत्या बिळावर नागोबा (B) अति शहाणा त्याचा बैल रिकामा
 (C) अति तिथे माती (D) एक ना धड भाराभर चिंध्या
12. 'चिल्लीपिल्ली' हा शब्द कोणत्या भाषेतील आहे ?
 (A) तामिळी (B) कानडी (C) तेलगू (D) गुजराती

SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

खालील उतारा वाचून त्यावर आधारित प्रश्न क्रमांक 13 ते 17 ची उत्तरे द्या.

आगरकर हे महाराष्ट्रातील एक सच्चे बुद्धिवादी समाजसुधारक म्हणून प्रसिद्ध आहेत. जुन्या नव्या परंपरापूजकांच्या विरोधाला न जुमानता त्यांनी सामाजिक सुधारणेचा सतत आग्रह धरला हे खरे आहे. पण त्यांच्या सुधारणावादाचा आशय साकल्याने व सम्यकदृष्टीने तपासून पाहिला तर त्याचे मूळ त्यांच्या प्रखर राष्ट्रनिष्ठतेतच आहे असे दिसून येईल. एम. ए. चा अभ्यास चालू असतानाच टिळकांचा आणि त्यांचा स्नेह जडला; आणि त्या दोघांनी तेव्हाच “राजसेवेचा सामान्य मार्ग सोडून देऊन आपापल्या मनास प्रशस्त वाटेल त्या रीतीने आपल्या हयातीत आपल्या हातून होईल तेवढे देशकार्य करण्याचा निश्चय केला होता.” हिंदुस्थानातील एकंदर परिस्थितीचा त्यांनी अभ्यास केला आणि सध्याच्या स्थितीत ज्ञानप्रसार आणि विचारपरिवर्तन यांखेरीज दुसरा तरणोपाय नाही अशी त्यांची खात्री पटली म्हणून विष्णुशास्त्री चिपळूणकर, लोकमान्य टिळक, प्राचार्य आपटे, प्रो. केळकर यांच्यासमवेत त्यांनी शिक्षणसंस्था आणि वृत्तपत्रे यांच्याद्वारे लोकशिक्षणाचे कार्य हाती घेतले. आपल्या वृत्तपत्रीय लेखांतून त्यांनी विविध विषयांचा जो परामर्श घेतला, त्याचा उद्देश निव्वळ जिज्ञासापूर्ती किंवा ज्ञानानंद असा नसून देशहित, देशोन्नती हाच होता. ‘केसरी’च्या ध्येयधोरणांबद्दल दुमत होण्याचे कारण नाही. ‘सुधारक’ या नावामुळे मात्र समजुतीचा घोटाळा होण्याचा संभव आहे. पण ‘सुधारक काढण्याचा हेतू’ या लेखात खुद्द आगरकरांनीच आपले मनोगत व्यक्त केले आहे. नैसर्गिक संपत्तीची अनुकूलता असूनही हिंदुस्थानचा ऐतिहासिक चित्रपट किती निराशाजनक आहे ते या लेखात त्यांनी दाखवून दिले आहे. वृक्षाचे रूपक योजून आपल्या वैयक्तिक आणि सामूहिक जीवनाच्या शिलावस्थेचे व निःसत्वपणाने त्यांनी चित्र रेखाटले आहे. आपल्या देशाची प्रगती खुंटवणाऱ्या कारणमालिकेत त्यांनी फक्त सामाजिकच नव्हे; तर राजकीय बाबींचाही निर्देश केलेला आहे. हे भरतखंडरूपी जरठ झाड कसे तरी अजून उभे आहे ! पण त्यात काही त्राण उरलेले नाही. शोकडो वर्षाच्या स्थितीशीलतेमुळे ते आतून अगदी शुष्क होत आले आहे; आणि त्याचे खोड व फांद्या डळमळू लागल्या आहेत. त्याचे जीर्णत्व नाहीसे होऊन त्याला नविनावस्था यावी, त्याची पूर्ण वाढ होऊन जगाला त्याच्या भव्यतेचा पुन्हा साक्षात्कार घडावा अशी अपेक्षा असेल, तर त्याची खूपखूची करून त्यास अर्वाचीन कल्पनांचे भरपूर पाणी दिले पाहिजे. या कल्पनांचा उगम जरी युरोपातील देशांत झालेला असला, तरी तेथे आज जी सुधारणा दृष्टीस पडत आहे ती मागील अनेक सुधारणांचे सार आहे.

13. आगरकरांच्या वृत्तपत्रीय लिखाणाचा हेतू _____ हा होता.
 (A) देशहित, देशोन्नती (B) सामाजिक सुधारणा (C) जनजागृती (D) ज्ञानप्रसार
14. आगरकरांच्या वृत्तपत्राचे नाव _____ होते.
 (A) सुधारक (B) सुधारक (C) केसरी (D) नवसुधारक
15. आगरकरांना हिंदुस्थानच्या अभ्यासातून काय जाणवले ?
 (A) ज्ञानप्रसार आणि विचारपरिवर्तनाशिवाय दुसरा मार्ग नाही (B) शिक्षणसंस्थांशिवाय दुसरा मार्ग नाही
 (C) लोकशिक्षणाशिवाय पर्याय नाही (D) देशसेवा केल्याशिवाय दुसरा मार्ग नाही
16. हिंदुस्थानच्या स्थितीशीलतेसाठी आगरकरांनी कोणते रूपक वापरले आहे ?
 (A) चित्राचे (B) खोड व फांदीचे (C) वृक्षाचे (D) निसर्गाचे
17. आगरकरांचे सुधारणावादाचा पाया त्यांच्या _____ आहे.
 (A) बुद्धिवादात आहे (B) सामाजिक सुधारणेत आहे
 (C) परंपरा पूजकांच्या विरोधात आहे (D) प्रखर राष्ट्रनिष्ठतेतच आहे
18. खालीलपैकी न्हस्व स्वर कोणता ?
 (A) आ (B) ऊ (C) ई (D) अ
19. समाजात चांगला बदल घडवून आणण्यासाठी प्रयत्न करणारा _____ आहे.
 (A) पुढारी (B) नेता (C) सुधारक (D) कारागीर
20. हातवारे म्हणजे काय ?
 (A) हात उचल (B) मुठ आवळणे (C) हातावर वार करणे (D) हात हलवून इशारे करणे
21. ‘अर्थ’ या शब्दाचा एक अर्थ ‘आशय’ असा होतो तर दुसरा अर्थ कोणता ?
 (A) वस्तू (B) पैसा (C) पाणी (D) यापैकी नाही

SPACE FOR ROUGH WORK

22. संयुक्त वाक्य कोणते ?

- (A) तो लवकर उठून व्यायाम करतो (B) तो लवकर उठतो व तो व्यायाम करतो
(C) जर तो लवकर उठला तर व्यायाम करतो (D) तो लवकर उठल्यावर व्यायाम करतो

23. 'पुस्तक' हा शब्द मराठीत कोणत्या लिंगात वापरतात ?

- (A) नपुसकलिंग (B) पुल्लिंग (C) स्त्रीलिंग (D) पुल्लिंग व स्त्रीलिंग

24. केलेले उपकार विसरणारा _____

- (A) उपद्रवी (B) कृतघ्न (C) अपकारी (D) कृतज्ञ

25. रिकाम्या जागी योग्य शब्द भरा.

शब्दांच्या पूर्वी उपसर्ग लागून जे शब्द तयार होतात त्यांना _____ शब्द म्हणतात.

- (A) साधित (B) प्रत्ययघटित (C) सिद्ध (D) उपसर्गघटित

For Q. No. 26 to Q. No. 35. In this type of questions, you are provided with the first and last parts of a sentence. The remaining sentence is broken into four parts labeled (P), (Q), (R) and (S). You are required to arrange these parts so as to form a complete meaningful sentence and then choose the correct combination.

26. 1) Thick glass may

- P) Which are available ?
Q) of the home bottle-cutlers
R) in many large stores, but any fine
S) be cut with one

6) glass requires personal attention

- (A) PSRQ (B) QPSR (C) RQSP (D) SQPR

27. A typical Prakash Padukone day

- P) or even a game of tennis
Q) starts off
R) on some days
S) with an early morning

- (A) QSPR (B) QSRP (C) RPSQ (D) RSQP

28. 1) Those who

- P) expect others
Q) cannot treat
R) should not
S) others well
6) to treat them well

- (A) QPRS (B) QSRP (C) RPQS (D) SRPQ

29. 1) When I reached my office

- P) to get home early
Q) I phoned my mother
R) that I wouldn't be able
S) to tell her
6) as I had promised.

- (A) PQRS (B) QSRP (C) RPQS (D) SQPR

30. Jawaharlal Nehru

- P) under the Cabinet Mission Scheme
Q) was the first to articulate
R) long before such an assembly was set up
S) the idea of a Constituent Assembly

- (A) PQRS (B) QSRP (C) RPQS (D) SRPQ

SPACE FOR ROUGH WORK

31. If
 P) a foreigner wishes to
 Q) learn standard English
 R) learn English
 S) he will, of course,
 (A) PQSR (B) PRQS (C) PRSQ (D) SRQP
32. Only
 P) to make himself
 Q) by shouting at the top of his voice
 R) was he able
 S) heard
 (A) PSQR (B) PSRQ (C) QPRS (D) QRPS
33. When he
 P) did not know.
 Q) he was nervous and
 R) heard the hue and cry at midnight
 S) what to do
 (A) PQRS (B) QSPR (C) RQPS (D) SQPR
34. 1) A four-year study
 P) that babies feel more comfortable
 Q) conducted by the Infant Testing Centre
 R) around other babies
 S) clearly suggests
 6) than with strange adults.
 (A) PRSQ (B) QPRS (C) QSPR (D) SPRQ
35. 1) At the end of the assignment
 P) the field worker
 Q) submitted his papers
 R) for the work done by him
 S) and also bills
 6) to the office superintendent
 (A) PQSR (B) QPRS (C) QSRP (D) RSQP

Pick up the correct synonyms for each of the following words (Q. No. 36 to 37)

36. REVISE
 (A) Edit (B) Alter (C) Correct (D) Reconsider
37. TERMINATE
 (A) Suspend (B) Dismiss (C) End (D) Interrupt

Pick out the word that is most nearly the opposite in meaning of the word given in capitals (Q. No. 38 to 40).

38. DEFICIT
 (A) Superfluous (B) Surplus (C) Explicit (D) Implicit
39. ILLEGIBLE
 (A) Clear (B) Imitable (C) Clean (D) Readable
40. GATHER
 (A) Separate (B) Suspend (C) Scatter (D) Spend

In each question below, a phrase is given below which some alternatives are given. One of these is the most appropriate word i.e. it best conveys the meaning of the phrase. Find out the most appropriate word in each case. (Q. NO. 41 to 45)

41. One who is interested in the welfare of women
 (A) Feminine (B) Feminist (C) Effeminate (D) Flamboyant

SPACE FOR ROUGH WORK

42. A person who looks on the bright side of things
(A) Sycophant (B) Optimist (C) Cynic (D) Pessimist
43. Design made by putting together coloured pieces of glass or stones
(A) Oleograph (B) Mosaic (C) Tracery (D) Relief
44. The School or College in which one has been educated ?
(A) Matinee (B) Alumni (C) Alma mater (D) Calvin
45. Loss of power to move in any or every part of the body.
(A) Rheumatism (B) Paralysis (C) Eczema (D) Leprosy

In each of the following questions, a sentence is given with a blank to be filled in with an appropriate word. Four alternatives are suggested for each questions. Choose the correct alternative. (Q. No. 46 to 50)

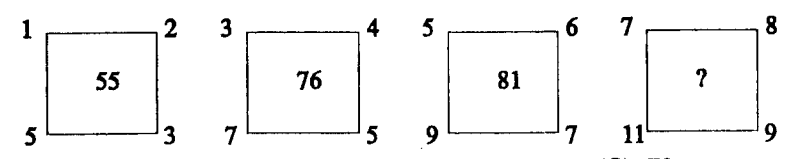
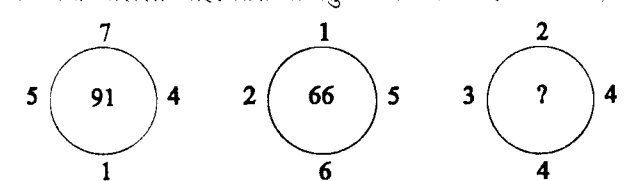
46. On account of his humiliating defeat in the recent elections, he appeared unusually _____ when I called on him the other day.
(A) oppressed (B) repressed (C) depressed (D) suppressed
47. It was difficult to see through the _____ of the head lights of the cars.
(A) shine (B) glare (C) dazzle (D) brilliance
48. Anita _____ me of a girl I used to know.
(A) remembers (B) recalls (C) recollects (D) reminds
49. His most striking _____ is the enthusiasm which he brings to everything he does ?
(A) character (B) factor (C) characteristic (D) attitude
50. We must _____ the tickets for the movie in advance.
(A) draw (B) buy (C) remove (D) take
51. श्री. अण्णा हजारे यन्तं नव्ही दिल्ली येथे कोणत्या विधेयकाबाबत आंदोलन केले ?
(A) अर्थविधेयक (B) आरक्षण विधेयक
(C) जन लोकपाल विधेयक (D) कायदा निर्मितीविषयक विधेयक
52. पहिल्या आशियाई क्रिडा स्पर्धा कोणत्या देशामध्ये पार पडल्या ?
(A) जपान (B) चीन (C) सिंगापूर (D) भारत
53. इंदिरा गांधी निराधार योजनेचा लाभ घेण्यासाठी लाभार्थींचे किमान वय किती असावे लागते ?
(A) 60 (B) 65 (C) 58 (D) 55
54. मांजरा पठार कुठल्या भागात आहे ?
(A) मराठवाडा (B) पश्चिम महाराष्ट्र (C) विदर्भ (D) खानदेश
55. भामरागड टेकड्या खालीलपैकी कुठे स्थित आहेत ?
(A) औरंगाबाद (B) गडचिरोली (C) चंद्रपूर (D) नंदुरबार
56. खालीलपैकी कोणत्या एक गटातील नद्या पश्चिम घाटात उगम पावून पश्चिमेकडे जातात ?
(A) तापी, सावित्री, काळू (B) सावित्री, काळू, उल्हास
(C) काळू, गिरणा, कुंडलिका (D) सावित्री, उल्हास, गोदावरी
57. खालीलपैकी कुठल्या जिल्ह्यात नारळ लागवडीचे सर्वाधिक क्षेत्र आहे ?
(A) रत्नागिरी (B) रायगड. (C) सिंधुदुर्ग (D) ठाणे
58. केंद्रीय जन माहिती अधिकारी अथवा राज्य जन माहिती अधिकारी यांच्या निर्णयाविरुद्ध _____ दिवसात अपील करता येते.
(A) 20 (B) 30 (C) 40 (D) 60
59. भारताच्या नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षकाची नियुक्ति _____ कडून होते.
(A) राष्ट्रपती (B) पंतप्रधान (C) वित्तमंत्री (D) सभापती

SPACE FOR ROUGH WORK

60. माहिती तंत्रज्ञान कायदा 2000 हा कायदा कशाकरिता आहे ?
 (A) संगणक (B) सायबर लॉ (C) माहिती (D) सायबर कॅफे
61. खालीलपैकी कोणता कर केंद्र सरकार आकारणी आणि वसुली करते परंतु उत्पन्न केंद्र व राज्यात विभागण्यात येते ?
 (A) आयकर (B) सीमा शुल्क (C) निगम कर (D) यापैकी एकही नाही
62. सहकारी संस्थेच्या स्थापनेसाठी किमान _____ सभासद असावे लागतात.
 (A) 4 (B) 6 (C) 8 (D) 10
63. महाराष्ट्राच्या उत्तर सीमेवर कोणती पर्वतरांग आहे ?
 (A) सातमाळा (B) सातपुडा (C) बालाघाट (D) सह्याद्री
64. महाराष्ट्रातील सर्व जिल्ह्यांमध्ये आपत्ती निवारणाबाबत दक्षता व माहिती देण्यासाठी _____ ही निःशुल्क दूरध्वनी सेवा सुरू आहे.
 (A) 101 (B) 1077 (C) 100 (D) 102
65. मुंबई-नाशिक रेल्वेमार्ग _____ घाटातून जातो.
 (A) थळघाट (B) बोरघाट (C) आंबोली घाट (D) कुंभार्ली घाट
66. 'भंडारदरा धरण' महाराष्ट्रातील _____ या जिल्ह्यात आहे.
 (A) चंद्रपूर (B) अहमदनगर (C) जळगाव (D) सांगली
67. महाराष्ट्रातील ग्रामीण ते शहरी स्थलांतराचे _____ हे सर्वात महत्त्वाचे कारण आहे.
 (A) सामाजिक (B) राजकीय (C) शैक्षणिक (D) आर्थिक
68. खालीलपैकी कोणता जिल्हा पुणे प्रशासकीय विभागात येत नाही ?
 (A) सातारा (B) सांगली (C) सोलापूर (D) अहमदनगर
69. खालीलपैकी कोणती घटना नैसर्गिक आपत्ती नाही ?
 (A) भूकंप (B) वायू गळती (C) चक्रीवादळ (D) त्सुनामी
70. खालीलपैकी कोणती आपत्ती पृथ्वीच्या भूगर्भातून उद्भवते ?
 (A) भूकंप (B) दरडी कोसळणे (C) पूर (D) वादळ
71. मुंबई मेट्रो प्रकल्प उभारणीसाठी _____ संस्था आहे.
 (A) एम. एम. आर. डी. ए. (B) एम. सी. जी. एम. (C) भारतीय रेल्वे (D) एस. आर. ए.
72. रेन वॉटर हार्वेस्टिंग कशाशी संबंधित आहे ?
 (A) प्रत्येक भूखंडात पावसाचे पाणी जमिनीत अथवा टाकीत साठवून पाण्याची उपलब्धता वाढविणे
 (B) शहरातील तलावातील पाण्याचा साठा वाढविणे
 (C) पावसाच्या पाण्याचे शुद्धीकरण करणे
 (D) पावसाचे पाणी शेतीसाठी वापरणेबाबत
73. नैसर्गिक न्यायाच्या नियमाचा उद्देश काय आहे ?
 (A) न्याय मिळविणे (B) चुकीचा न्याय देणे टाळणे
 (C) उशीर टाळणे (D) A व B दोन्ही
74. स्फोटक पदार्थ शोधण्याकरिता कोणत्या प्रजातीच्या श्वानाचा वापर करतात ?
 (A) अल्सेशियन व लॅब्राडोर (B) पामेरियन (C) बॉक्सर (D) बुलडॉग
75. सर्वसामान्य व्यवहारात एका विशिष्ट खुणेचा सर्व व्यक्तींच्या ओळखीकरिता प्रयोग केला जातो, ती म्हणजे _____
 (A) हस्ताक्षर (B) गोंदणे (C) व्रण (D) अंगठ्याचा ठसा

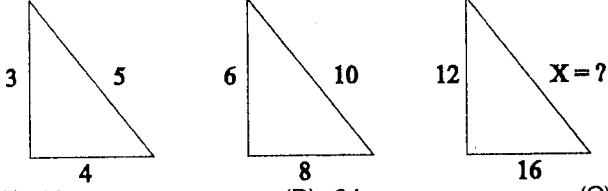

76. एका माणसाने आपल्या संपत्तीचा $1/7$ वा भाग मुलीला दिला. उरलेली संपत्ती त्याने आपल्या मुलांमध्ये समान वाटप केली, मुलांच्या वाटणीला आलेली संपत्ती मुलीच्या वाट्यापेक्षा दुप्पट होती. तर त्याच्या मुलांची (मुलगे) संख्या किती ?
 (A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5
77. एक संख्येचा 25% (टक्के) जर 20 आहे तर त्या संख्येचा 40% किती ?
 (A) 30 (B) 32 (C) 35 (D) 31
78. एका रेल्वेचा पूर्ण प्रवासी क्षमतेने प्रवास सुरू आहे. पहिल्या स्थानकावर या प्रवाशांपैकी $1/3$ प्रवासी उतरतात व 96 अधिक प्रवासी रेल्वेमध्ये चढतात. त्यापुढील स्थानकावर एकूण प्रवाशांपैकी $1/2$ प्रवासी खाली उतरतात व 12 प्रवासी चढतात. त्यापुढील स्थानकावर रेल्वे जेव्हा पोहोचते, तेव्हा रेल्वेमध्ये 248 प्रवासी शिल्लक राहतात. तर सुरुवातीला रेल्वेमध्ये किती प्रवासी प्रवास करीत होते ?
 (A) 555 (B) 465 (C) 564 (D) 666
79. एक गाडी 50 कि.मी. प्रति तास वेगाने धावते आहे. ती एक बोगदा अडीच मिनिटात पार पाडते तर बोगद्याची लांबी सुमारे किती ?
 (A) 1500 मीटर (B) 2000 मीटर (C) 2500 मीटर (D) 3000 मीटर
80. खाली दिलेल्या अपूर्णाकांपैकी कोणते अपूर्णाक उतरत्या क्रमाने दिलेले आहेत ?
 (A) $\frac{1}{3}, \frac{2}{5}, \frac{3}{7}, \frac{4}{5}, \frac{5}{6}, \frac{6}{7}$ (B) $\frac{1}{3}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{7}, \frac{5}{6}, \frac{6}{7}$ (C) $\frac{1}{3}, \frac{2}{5}, \frac{3}{5}, \frac{4}{6}, \frac{5}{7}, \frac{6}{7}$ (D) $\frac{6}{7}, \frac{5}{6}, \frac{4}{3}, \frac{3}{7}, \frac{2}{5}, \frac{1}{3}$
81. दोन अंकी संख्येच्या एकक स्थानी 3 अंक आहे आणि त्यांच्या स्थानांची बेरीज, त्या संख्येच्या $1/7$ पट आहे. तर ती संख्या कोणती ?
 (A) 83 (B) 63 (C) 64 (D) 65
82. खालील समीकरणाची किंमत काढा.
 $1.2 \times 1.2 - 0.8 \times 0.8 - 2.4 \times 0.8$
 (A) 0.8 (B) 1.6 (C) 0.16 (D) 0.4
83. खालील आकृतीत प्रश्न चिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ? योग्य पर्याय निवडा.

 (A) 105 (B) 151 (C) 70 (D) 86
84. एक नकाशा असा ठेवला गेला की आग्नेय दिशा उत्तर बनते ईशान्य दिशा पश्चिम बनते अशा परिस्थितीत दक्षिण दिशा काय बनेल ?
 (A) उत्तर (B) ईशान्य (C) वायव्य (D) यापैकी एकही नाही
85. प्रत्येक वर्तुळाच्या बाहेर चार संख्या आहेत. पहिल्या दोन वर्तुळात, या चार संख्यांच्या आधारे विशिष्ट सूत्राने वर्तुळातील संख्या तयार करण्यात आलेली आहे. तिसऱ्या वर्तुळातील प्रश्नचिन्हाच्या जागी, त्याच सूत्रानुसार येणारी संख्या दिलेल्या पर्यायांमधून निवडा.

 (A) 45 (B) 48 (C) 46 (D) 47
86. 'FORM' हा शब्द 'DMTO' ह्या संकेताक्षरात लिहिला जातो. तर 'STOP' हा शब्द कोणत्या संकेताक्षरात लिहिला जाईल ?
 (A) QUQR (B) QRQR (C) RQMN (D) QRQV
87. अरुण म्हणाला 'ही मुलगी माझ्या आईच्या नातवाची बायको आहे.' तर अरुणचे त्या मुलीशी नाते कोणते ?
 (A) वडील (B) आजोबा (C) नवरा (D) सासरे

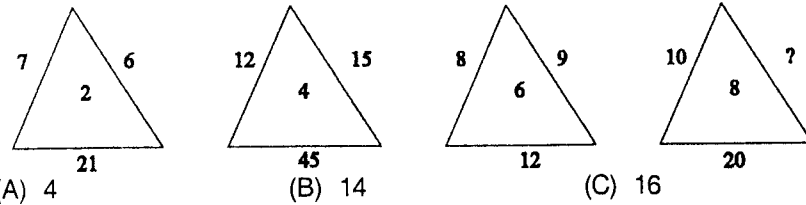
SPACE FOR ROUGH WORK

88. चार बहिणींच्या 5 वर्षापूर्वीच्या वयाची बेरीज 80 वर्षे होती, तर 15 वर्षांनंतर त्यांच्या वयाची बेरीज किती होईल ?
 (A) 60 (B) 100 (C) 160 (D) 95
89. आशिषचे वजन गोविंदपेक्षा अधिक आहे. मोहितचे वजन जॅकपेक्षा कमी आहे. पवनचे वजन जॅकपेक्षा अधिक व गोविंदपेक्षा कमी आहे, तर यात सर्वात जास्त वजन कोणाचे आहे ?
 (A) गोविंद (B) जॅक (C) पवन (D) आशिष
90. 1 ते 45 या संख्यादरम्यानच्या 3 ने भाग जाणाऱ्या संख्या चढत्या क्रमाने मांडल्यास सर्वात कमी किमतीच्या संख्येपासून नवव्या स्थानावरील संख्या कोणती ?
 (A) 18 (B) 21 (C) 24 (D) 27
91. पुढे दिलेल्या रचनेतील x साठी संख्या निवडा.

- (A) 12 (B) 24 (C) 20 (D) यापैकी एकही नाही
92. खाली दिलेल्या पहिल्या दोन संख्यांमध्ये एक विशिष्ट संबंध आहे. तसाच संबंध तिसऱ्या आणि चौथ्या संख्यांमध्ये आहे, तर संख्या कोणती ?
 $27 : 38 :: 51 : ?$
 (A) 60 (B) 63 (C) 64 (D) 62
93. योग्य पर्यायाच्या साहाय्याने रिक्त स्थानाची पूर्तता करा.
 $A10 : Z35 :: K20 : ?$
 (A) J9 (B) J18 (C) J90 (D) J19
94. लाळेचा संबंध तोंडाशी असेल, तर कशाचा संबंध डोळ्याशी आहे ?
 (A) भुवया (B) पापण्या (C) बघणे (D) अश्रू
95. पहिल्या संख्येचा दुसऱ्या संख्येशी जो संबंध आहे तोच तिसऱ्या संख्येचा रिक्त स्थानातील संख्येशी आहे, तर रिक्त स्थानातील संख्या कोणती ?
 $1681 : 41 :: 7225 : ?$
 (A) 55 (B) 68 (C) 79 (D) 85
96. प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

- (A) 4 (B) 14 (C) 16 (D) 38
97. एका शहरातल्या 33% लोकांकडे रंगीत दूरसंच आहेत 18% लोकांकडे कृष्णधवल दूरसंच आहेत. दूरसंच असणाऱ्यांपैकी 57% लोक दूरदर्शन पाहतात. त्यांपैकी 25% लोक केवळ मनोरंजनासाठी, 19% बातम्यांसाठी, तर 16% शैक्षणिक उपयोगासाठी दूरदर्शन पाहतात. उर्वरित 34884 लोक कोणत्याही खास उद्देशाशिवाय दूरदर्शन पाहतात, तर त्या शहराची एकूण लोकसंख्या किती ?
 (A) 2,84,000 (B) 4,35,000 (C) 3,00,000 (D) 1,87,950
98. मुलाच्या व मुलाच्या वडिलांच्या वयाच्या बेरजेइतके आज मुलाच्या आजीचे वय आहे. आजी आजोबांपेक्षा 7 वर्षांनी लहान आहे. पंधरा वर्षापूर्वी आजोबांचे वय त्यांच्या नातवाच्या वयाच्या बारापट होते. जर वडिलांचे आजचे वय 48 वर्षे असेल, तर आजीचे वय काय ?
 (A) 58 वर्षे (B) 68 वर्षे (C) 75 वर्षे (D) 89 वर्षे

SPACE FOR ROUGH WORK

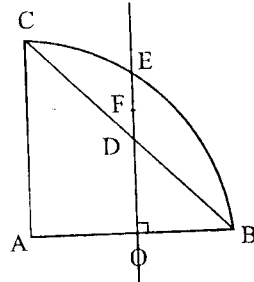

99. घोड्याला वाघ म्हटले, बैलाला हत्ती म्हटले, हत्तीला बैल म्हटले, वाघाला सिंह म्हटले, तर शिंगे असणारा प्राणी कोणता ?
(A) घोडा (B) हत्ती (C) बैल (D) सिंह
100. मीनल ताशी 40 कि. मी. वेगाने गाडी चालवते. लता ताशी 42 कि. मी. वेगाने गाडी चालवते, अनंत अडीच तासात 120 कि. मी. जातो. प्रमोद 5 मिनिटात 3 कि. मी. जातो. तर सर्वाधिक वेगाने जाणारे कोण ?
(A) मीनल (B) लता (C) अनंत (D) प्रमोद
101. खालीलपैकी कोणत्या अभियांत्रिकी शाखेमध्ये आरेखनाची आवश्यकता असते ?
(A) यांत्रिकी अभियांत्रिकी (B) विद्युत अभियांत्रिकी
(C) स्थापत्य अभियांत्रिकी (D) वरीलपैकी सर्व अभियांत्रिकी शाखात
102. आरेखन म्हणजे _____
(A) आरेखन ही अभियंत्याची भाषा आहे
(B) आरेखनामुळे कामाचे नियोजन करणे, कामावर देखरेख करणे शक्य होते
(C) आरेखनामुळे कामासाठी लागणारे साहित्य, कामासाठी येणारा खर्च याचा अंदाज काढणे शक्य होते
(D) वरील A, B, C सर्व
103. आय, एस. आय. नुसार 'AO ट्रीम्ड' या साईजच्या ड्रॉइंग पेपरची मापे खालीलप्रमाणे असतात.
(A) 841×1189 (B) 880×1230 (C) 420×594 (D) यापैकी नाही
104. पेन्सिलच्या कठीणपणा नुसार अंक व अक्षरे वापरून पेन्सिलची _____ ग्रेड दर्शविली जाते.
(A) H, 2H, 4H (B) HB (C) B, 2B, 3B, 4B (D) वरील सर्व प्रकारे
105. आरेखनासाठी वापरण्यात येणारी साधने कोणती आहेत ?
(A) आरेखन फलक, टी स्क्वेअर, मिनी ड्राफ्टर (B) कोनमापक, कंपास, कर्कटक
(C) कॅन्सक्युन्टोर, स्लाइडरूल, लॉगटेबल (D) पर्याय A व B मधील सर्व
106. ड्रॉइंग बोर्डच्या अद्यतकृती कडाच्या एका बाजूस _____ प्रकारची सरळपट्टी जोडलेली असते. तिचा उपयोग वर्किंग एज म्हणून केला जातो.
(A) स्टील (B) अल्युमिनियम (C) एबोनाईट (D) ब्रास
107. B 3 या आकाराच्या आरेखन फलकाची साईज खालीलपैकी कोणती ?
(A) 420 मीमी \times 297 मीमी (B) 500 मीमी \times 350 मीमी
(C) 700 मीमी \times 500 मीमी (D) A, B, C सर्व बरोबर
108. आरेखनासाठी वापरण्यात येणाऱ्या उपकरणांच्या सुलभतेनुसार व लागणाऱ्या कमी वेळेनुसार व उपयोगानुसार उपकरणाचा प्राधान्य क्रम खालीलप्रमाणे लावता येईल.
(A) स्केल, कोनमापक, सेटस्क्वेअर (B) मिनीड्राफ्टर
(C) टी स्क्वेअर, कोनमापक (D) यापैकी नाही
109. आरेखनामध्ये 120 मीमी पेक्षा जास्त व्यासाचे वर्तुळ काढण्यासाठी खालीलपैकी कोणते उपकरण वापरणे सोईचे आहे ?
(A) बो कंपास (B) लेंथनिंग बार (C) कंपास (D) वरील सर्व उपकरणे
110. आरेखनामध्ये पृष्ठभागाची कडा, सरहद्द व दर्शनी भाग दाखविण्यासाठी _____ रेषा वापरतात.
(A) थीन डॉटेड (Thin dotted) (B) थीन कन्टीन्युअस (Thin Continuous)
(C) थीक कन्टीन्युअस (Thick Continuous) (D) वरील सर्व रेषा

SPACE FOR ROUGH WORK

111. आरेखनामध्ये न दिसणारा (Hidden) पृष्ठभाग दाखविण्यासाठी _____ रेषा वापरतात.
 (A) थीन कन्टीन्युअस (Thin Continuous)
 (B) अल्टरनेट थीन कन्टीन्युअस व थीक कन्टीन्युअस (Alternate Thin Continuous and Thick Continuous)
 (C) थीन डॉटेड, 2 मी.मी. लांब व 1 मी.मी. गॅप
 (D) थीक डॉटेड 5 मी.मी. लांब व 2 मी.मी. गॅप
112. आरेखनामध्ये छेद (Section) दर्शविण्यासाठी _____ रेषा वापरतात.
 (A) थीन स्ट्रेट रेषा (Thin straight line) व 60° चा कोन करणाऱ्या
 (B) थीन डॉटेड स्ट्रेट रेषा (Thin dotted straight line) व 30° चा कोन करणाऱ्या
 (C) तुटक पातळ रेषा (Widely spaced thin line) आऊट लाईनशी 45° चा कोन केलेल्या 1 ते 1.5 मी.मी. तिरक्या रेषामधील अंतर असणाऱ्या रेषा
 (D) कोणत्याही प्रकारे दाखविल्या तरी चालतील पण त्यास छेद असे नाव देणे आवश्यक
113. नकाशे तयार करण्यासाठी कोणते प्रमाण वापरले जाते ?
 (A) रिड्यूसिंग स्केल (Reducing scale) (B) एन्लार्जिंग स्केल (Enlarging scale)
 (C) A व B दोन्हीही (D) A व B दोन्हीही नाही
114. रिप्रेझेंटिव्ह फ्रॅक्शन (Representative Fraction) खालील प्रमाणे काढतात.
 (A) वस्तुची मूळ लांबी भागिले आरेखनाची लांबी (B) आरेखनाची लांबी भागिले वस्तुची मूळ लांबी
 (C) आरेखनाची लांबी गुणिले दोन भागिले वस्तुची मूळ लांबी (D) यापैकी नाही
115. 5 डेसी मीटरपर्यंत डेसीमीटर व सेंटीमीटर मध्ये माप घेण्यासाठी 1 : 4 प्रमाणातील स्केल तयार करण्यासाठी _____ लांबीची आवश्यकता आहे.
 (A) 25 सें. मी. (B) 50 सें. मी. (C) 12.5 सें. मी. (D) 62.5 सें. मी.
116. 10 सें. मी. लांबीचा रेषाखंड दुभागताना खालील कृती आवश्यक आहे.
 (A) दिलेला रेषाखंड PQ काढा, सेंटर P व Q घेऊन व PQ/2 पेक्षा जास्त त्रिज्या घेऊन रेषाखंडाच्या दोन्ही बाजूंना कंपासच्या मदतीने वर्तुळकंस काढा. वर्तुळकंस काढा. वर्तुळकंस एकमेकांना छेदणाऱ्या बिंदुना जोडणारी रेषा काढा. काढलेली रेषा रेषाखंडास जेथे छेदते तो छेदन बिंदू रेषाखंडाच्या मध्यावर आहे.
 (B) स्केलपट्टी घ्या. रेषाखंड मोजुन 5 से. मी. लांबीवर रेषाखंडाच्या टोकापासून एक बिंदु घ्या. हा बिंदू रेषाखंडास दुभागतो.
 (C) A व B दोन्ही बरोबर आहेत.
 (D) A व B दोन्ही चुकीचे आहेत.
117. बहुभुजाकृतीच्या सर्व बाह्य कोनांची बेरीज _____ असते.
 (A) 900° (B) 540° (C) 360° (D) 180°
118. नियमित बहुभुजाकृतीच्या सलग बाजू दुभागल्या असता दुभाजकाचा छेदनबिंदू _____ दाखवितो.
 (A) व्यास (B) त्रिज्या (C) मध्य (D) अंत्य
119. जर $AB = AC$, $\angle BAC = 90^\circ$ व $DF = EF$ व $AO = OB$ तर बिंदू E हा _____ मध्यबिंदू आहे.

(A) चौरस

(B) पंचकोन

(C) षटकोन

(D) सप्तकोन

SPACE FOR ROUGH WORK

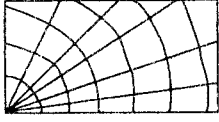

120. वरील आकृतीमध्ये F हा _____ चा मध्यबिंदू आहे.
(A) चौरस (B) पंचकोन (C) षटकोन (D) सप्तकोन

121. प्रथमकोन प्रक्षेपण पद्धती मध्ये खालील विधानामधील कोणते विधान बरोबर आहे ?
(A) वस्तु उभ्या पातळीसमोर व आडव्या पातळीच्यावर म्हणजेच पहिल्या चरणात ठेवली जाते
(B) वस्तु उभ्यापातळीच्या मागे व आडव्या पातळीच्या खाली म्हणजेच तिसऱ्या चरणात ठेवली जाते
(C) पाहणारा व उभी पातळी यांच्यामध्ये वस्तु असते
(D) A व C दोन्ही बरोबर

122. आडव्या पातळीवर मिळालेल्या प्रक्षेपणास _____ म्हणतात.
(A) टॉपव्ह्यू (प्लान) (B) फ्रंटव्ह्यू (इलेव्हेशन) (C) सेक्शन (D) यापैकी कोणतेही नाही

123. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कोणत्या बांधकाम साहित्यासाठी वापरले जाते ?

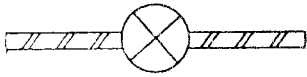
(A) वीट बांधकाम (B) दगडी बांधकाम (C) लाकूड (D) यापैकी नाही

124. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

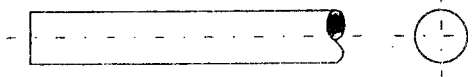
(A) युरिनल (B) बाथरूम (C) वॉटर क्लोजेट (D) यापैकी नाही

125. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

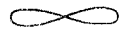
(A) गेट (B) डोअर (C) विन्डो (D) रिव्हाल्व्हिंग डोअर

126. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

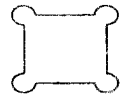
(A) पाईप (B) रोलंड सेक्शन (C) राऊंड सेक्शन (D) बार

127. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

(A) ब्रकेट फॅन (B) इक्झॉस्ट फॅन (C) सिलिंग फॅन (D) फॅन रेग्युलेटर

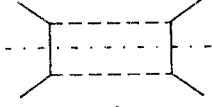
128. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

(A) टेकडी (B) पर्वत (C) फोर्ट (D) यापैकी नाही

129. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

- (A) बीज अथवा कलव्हर्ट (B) नॅरो रोड (C) बोगदा (D) यापैकी नाही

130. आकृतीत दर्शविलेले सिंबॉल कशासाठी वापरले जाते ?

- (A) कपाऊंड वॉल (B) दगडी फेन्सिंग (C) इलेक्ट्रीक पोल (D) वॉटर पाईप लाईन

131. शहराच्या विकास आराखड्यात सर्वात मोठे क्षेत्र कोणते ?

- (A) कृषी/हरित क्षेत्र (B) निवासी क्षेत्र (C) औद्योगिक क्षेत्र (D) वरील सर्व

132. शहराची बेसुमार वाढ व अनियंत्रित वाढ रोखून नियोजनपूर्वक विकास करण्यासाठी खालीलपैकी कोणती बाब करण्यात येते ?

- (A) नागरिकांना त्यांच्या इच्छेनुसार बांधकाम करण्यास परवानगी असते
(B) इमारत बांधकाम संदर्भात नियम व कायदे
(C) लोकसंख्या वाढविण्यास निर्बंध घातले जातात
(D) यापैकी कोणतेही नाही

133. गावठाणामध्ये प्रत्येक मजल्याचे बांधकामाचे क्षेत्रफळ जागेच्या क्षेत्रफळाच्या _____ पेक्षा जास्त नसावे.

- (A) एक तृतीयांश (B) एक चतुर्थांश (C) तीन चतुर्थांश (D) पाच चतुर्थांश

134. राहण्यास योग्य खोली उदा. स्टडीरूम, बेडरूम लिव्हिंग रूम, इत्यादी साठी कमीत कमी फ्लोअर एरिया किमान रुंदी व किमान उंची _____ आवश्यक आहे.

- (A) 9.50 m², 2.50 m, 2.75 m (B) 10 m², 3.0 m, 3.0 m
(C) 7.50 m², 3.0 m, 3.0 m (D) यापैकी नाही

135. बाथरूमसाठी किमान फ्लोअर एरिया, किमान रुंदी, किमान उंची _____ इतकी असावी.

- (A) 2.0 m², 2.0 m, 3.0 m (B) 2.5 m², 3.0 m, 2 m
(C) 1.8 m², 1.20 m, 2.20 m (D) यापैकी नाही

136. छपराच्या टेरेसचे किंवा बाल्कनीच्या कडेवरील हॅण्डरेल किंवा पॅरापेट वॉलची उंची _____ पेक्षा कमी व _____ पेक्षा जास्त नसावी.

- (A) 1.05 मी. व 1.40 मी. (B) 1.0 मी. व 1.25 मी. (C) 1.0 मी. व 1.0 मी. (D) 1.05 मी. व 1.20 मी.

137. संपूर्ण इमारतीच्या परिमितीच्या जास्तीत जास्त _____ लांबीची बाल्कनी काढता येते.

- (A) $\frac{1}{2}$ (B) $\frac{1}{3}$ (C) $\frac{1}{4}$ (D) $\frac{1}{5}$

138. चटई निर्देशांक म्हणजे _____

- (A) एकूण बांधकाम क्षेत्रफळ भागिले जागेचे क्षेत्रफळ (B) एकूण जागेचे क्षेत्रफळ भागिले एकूण बांधकाम क्षेत्रफळ
(C) $\frac{1}{2}$ गुणिले बांधकाम क्षेत्रफळ भागिले जागेचे क्षेत्रफळ (D) यापैकी नाही

139. जर चटई निर्देशांक एक असेल तर सर्व मजल्यावरील बांधकामाचे एकूण क्षेत्रफळ _____ असते.

- (A) 0.50 (B) 1.0 (C) 0.80 (D) 0.75

140. ट्रेसिंग केव्हा केले जाते ?

- (A) आवश्यकतेनुसार व खर्चानुसार (B) आरेखनाच्या अनेक प्रतीची आवश्यकता असेल तेव्हा
(C) बऱ्याच काळापर्यंत रेकॉर्ड म्हणून ठेवावयाचे असेल तेव्हा (D) यापैकी B व C दोन्ही वेळा

141. अमोनिया प्रिटींगसाठी वापरण्यात येणाऱ्या पेपरवर _____ चा थर दिलेला असतो.
(A) अमोनियम नायट्रेट (B) सिल्व्हर नायट्रेट
(C) लाईट सेन्सिटिव्ह डायझोकेमिकल (D) थर्मल सेन्सिटिव्ह केमिकल
142. रिएनकोर्स स्टील बार साईज कोणत्या चिन्हाने दर्शवितात ?
(A) थिटा (θ) (B) साय (ψ) (C) फाय (ϕ) (D) नाय (φ)
143. _____ व्यक्ती बांधकामावर पर्यवेक्षण करते ?
(A) उपविभागीय अभियंता (B) कार्यकारी अभियंता (C) आरेखक (D) A व B दोन्हीही
144. अंदाजपत्रकामध्ये वेगवेगळ्या भागासाठी उपशिर्ष निहाय अंदाजपत्रक _____ प्रमाणे तयार करण्यात येते.
(A) I, II, III, IV याप्रमाणे (B) 1, 2, 3, 4 याप्रमाणे
(C) A, B, C, D याप्रमाणे (D) वरील सर्व प्रमाणे
145. अंदाजपत्रकामध्ये कोणत्या उपशिर्षाखाली करण्यात येणारे अंदाजपत्रक 'K' या इंग्रजी अक्षराने दर्शवितात ?
(A) स्ते (B) पूल (C) इमारती (D) मातीकाम
146. अंदाजपत्रकाच्या अंदाजित किंमतीनुसार तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार _____ असतात.
(A) शासनाला (B) राज्यपालांना (C) मुख्यमंत्र्यांना (D) मुख्यअभियंत्याला
147. जलसंपदा खात्यामध्ये बांधकामासाठी जास्त प्रमाणात वापरण्यात येणारे बांधकाम साहित्य कोणते ?
(A) सिमेंट (B) स्टील (C) मातीमुरूम (D) लाकूड
148. व्यापारी इमारत बांधकामामध्ये सध्याच्या काळात _____ चा उपयोग जास्त करण्यात येत आहे.
(A) लाकूड (B) ग्लास (C) टीन (D) फायबर
149. इमारतीमध्ये वायुवीजन चांगल्या प्रकारे होण्यासाठी _____ ठेवण्यात येतात.
(A) जिना (B) दरवाजा (C) खिडकी (D) व्हरांडा किंवा बाल्कनी
150. एका मजल्यावरून दुसऱ्या मजल्यावर जाताना वापरण्यात येणाऱ्या जिऱ्यास हात ठेवण्यासाठी तसेच आधार मिळण्यासाठी तिरप्या लाकडी अथवा धातूच्या रेल बसविल्या जातात त्यास _____ म्हणतात.
(A) सपोर्टरेल (B) बालुस्ट्रेड (C) हॅण्डरेल (D) पॅरापेटवॉल
151. 1 मिनिट ($1''$) म्हणजे _____ रेडियन (radian).
(A) π रेडियन (B) 1 रेडियन (C) 10800 रेडियन (D) $1/10800$ रेडियन
152. सेंटीसीमल (centesimal) सिस्टिमनुसार प्लेन अँगल मोजण्यासाठी _____ वापरतात.
(A) डिग्री (B) मिनिट (C) ग्रेड (D) रेडियन
153. मिलीमायक्रॉन (m μ) म्हणजे _____ मीटर.
(A) 10^{-3} मी (B) 10^{-6} मी (C) 10^{-9} मी (D) 10^{-12} मी
154. पृथ्वीच्या पृष्ठभागावरील स्फेरिकल (spherical) ट्रँगल व प्लेन ट्रँगल यांच्या कोनांच्या बेरजेमधील फरक एक सेकंद असल्यास क्षेत्रफळ _____ असते.
(A) 100 किमी वर्ग (B) 200 किमी वर्ग (C) 195.5 किमी वर्ग (D) 185.5 किमी वर्ग
155. मोजमापे घेताना अंदाजे ढोबळमानाने अंतर ठरविण्यासाठी _____ पद्धत वापरतात.
(A) पेसिंग (B) फेसिंग (C) स्पिडॉमीटर (D) टेप स्टेनलेस स्टील
156. इंजिनिअर्स चेंनची लांबी _____ असते.
(A) 50 फूट (B) 100 फूट (C) 50 मीटर (D) 100 मीटर

SPACE FOR ROUGH WORK

157. डायरेक्ट व्हर्निअर स्केलमध्ये खालील प्रमाणे रचना असते.
 (A) प्रायमरी स्केलच्या n डिव्हीजन्स पैकी $(n - 1)$ डिव्हीजन्स व्हर्निअर स्केलच्या n डिव्हीजन्स बरोबर असतात.
 (B) व्हर्निअर स्केलच्या n डिव्हीजन्स पैकी n डिव्हीजन्स प्रायमरी स्केलच्या $(n + 1)$ डिव्हीजन्स मध्ये विभागलेल्या असतात.
 (C) प्रायमरी स्केलच्या n डिव्हीजन्स पैकी n डिव्हीजन्स व्हर्निअर स्केलच्या n डिव्हीजन्स मध्ये विभागलेल्या असतात.
 (D) A व B दोन्हीही बरोबर.
158. मोजमापे घेण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या गुंटुर चेन (Gunter's Chain) व रेव्ह्यु चेन (Revenue Chain) यांच्या लांबी अनुक्रमे
 असतात.
 (A) 66 फूट, 33 फूट (B) 33 फूट, 66 फूट (C) 50 फूट, 100 फूट (D) 100 फूट, 50 फूट
159. रॅजिंग रॉड ची लांबी _____ असते.
 (A) 2 मीटर (B) 3 मीटर (C) 4 मीटर (D) 2 मीटर व 3 मीटर
160. स्लोपिंग ग्राउंड वर स्लोपचा अँगल मोजण्यासाठी _____ वापरतात.
 (A) क्लिनोमीटर (B) प्लम्बॉब (C) लेव्हल (D) यापैकी नाही
161. सर्व्हे करताना लाईनचे बीअरिंग मोजण्यासाठी _____ वापरतात.
 (A) प्रिझमॅटीक कंपास (B) क्रॉस स्टाफ (C) प्रोट्रक्टर (D) यापैकी नाही
162. $68^\circ 32'$ या होलसर्कल बिअरिंगचे (W. C. B.) क्वार्टरल बिअरिंग मध्ये रूपांतर करा.
 (A) $N 68^\circ 32'E$ (B) $S 68^\circ 32'E$ (C) $S 68^\circ 32'W$ (D) यापैकी नाही
163. रेषेच्या बँक बिअरिंग व फोर बिअरिंग मध्ये _____ फरक असतो.
 (A) 90° (B) 180° (C) 270° (D) यापैकी नाही
164. प्लेन टेबल सर्व्हे म्हणजे _____
 (A) या ग्राफिकल मेथड मध्ये फिल्ड वर्क व प्लॉटिंग दोन्हीही करता येते
 (B) या ग्राफिकल मेथड मध्ये फिल्ड वर्क व प्लॉटिंग वेगवेगळ्या एका वेळी करता येत नाही
 (C) फिल्ड वर्क पूर्ण केल्यावर ऑफिसमध्ये प्लॉटिंग करण्यात येते
 (D) यापैकी नाही
165. स्केलमध्ये काढण्यात आलेल्या आकृतीचे क्षेत्रफळ काढण्यासाठी _____ वापरतात.
 (A) स्केल पट्टी (B) प्लॅनीमीटर (C) प्रिझमॅटीक कंपास (D) अलीडेड
166. प्लॅनीमीटरने क्षेत्रफळ काढताना खालीलपैकी कोणते सूत्र वापरण्यात येते ?
 टीप : $M =$ दिलेला गुणक, $F R =$ अंतिम रिडिंग, $I R =$ सुरुवातीचे रिडिंग, $N =$ डायलने 0 मार्क किती वेळा पास केला, $C =$ स्थिरांक.
 (A) क्षेत्रफळ = $M (F. R. - I. R. - सुरुवातीचे रिडिंग \pm 10 N + C)$
 (B) क्षेत्रफळ = $2 M (F. R. - I. R. \pm 10 N)$
 (C) क्षेत्रफळ = $M (F. R. + I. R. \pm 10 N)$
 (D) यापैकी नाही
167. बँच मार्क म्हणजे _____
 (A) 100 रिड्युस्ड लेवल असलेला कायम स्थिर बिंदू (B) 0 रिड्युस्ड लेवल असलेला बिंदू
 (C) माहित असलेल्या रिड्युस्ड लेव्हलचा कायम स्थिर बिंदू (D) यापैकी नाही
168. कॉलीमेशन लाईन (Collimation Line) म्हणजे _____
 (A) क्रॉस हेअरचा छेदनबिंदू व ऑप्टिकल सेंटर यांना जोडणारी लाईन
 (B) आयपीसचा केंद्रबिंदू व ऑब्जेक्ट ग्लासचा केंद्रबिंदू जोडणारी लाईन
 (C) ज्या अक्सिस भोवती लेव्हल फिरते ती लाईन
 (D) वरीलपैकी नाही

169. बॉक्स सेक्सटॅन्ट (Box Sextant) ने _____ कोन मोजता येतात.
(A) फक्त 90° च्या आतील (B) 120° च्या आतील
(C) 120° च्या वरील व 180° च्या आतील (D) A व B दोन्ही
170. अंबनी लेव्हलचा वापर _____ करण्यात येतो.
(A) हॉरीझॉन्टल अँगल मोजण्यासाठी (B) व्हर्टिकल अँगल मोजण्यासाठी
(C) A व B दोन्हीसाठी (D) A व B दोन्हीसाठीही नाही
171. इडिओग्राफ (Eidograph) चा वापर _____ करतात.
(A) एन्लार्जमेंट ऑफ प्लान (Enlargement of plan) (B) रिडक्शन ऑफ प्लान (Reduction of plan)
(C) A व B दोन्हीसाठी (D) यापैकी नाही
172. दिलेल्या बेंचमार्कची किंमत 100 लीटर असेल व बॅक्सईट रिडिंग 1.5 मी. असेल व फोर साईट रिडिंग 1.650 मीटर असेल तर त्या बिंदूची रिड्युस्ड लेव्हल (R.L.) काय असेल ?
(A) 96.85 मी. (B) 103.15 मी. (C) 100.15 मी. (D) 99.85 मी.
173. वर्तुळाच्या केंद्रापासून जीवेवर काढलेला लंब जीवेस _____
(A) विभागतो (B) दुभागतो (C) स्पर्श करतो (D) यापैकी नाही
174. वर्तुळाच्या केंद्रबिंदूतून जीवेवर काढलेल्या लंबाची लांबी निरंक असेल तर ती _____
(A) जीवा व्यासास एकरूप असते. (B) जीवा व्यासास एकरूप नसते.
(C) जीवा व व्यास समांतर असतात. (D) जीवा व व्यास समप्रमाणात असतात.
175. एकाच वर्तुळातील एकरूप जीवा वर्तुळ केंद्रापासून _____ अंतरावर असतात.
(A) असमान (B) समान (C) समांतर (D) यापैकी नाही
176. त्रिकोणाचे क्षेत्रफळ = ?
(A) पाया × उंची (B) पाया × उंची × 0.5 (C) 2 पाया × उंची (D) यापैकी नाही
177. चांगल्या प्रकारच्या दगडाचे काय वैशिष्ट्य आहे ?
(A) टिकाऊपणा (B) मातीरहित (C) आम्ल प्रतिबंधित (D) यापैकी सर्व
178. चांगल्या दगडाची जलाकर्षण क्षमता किती असते ?
(A) 5% (B) 10% (C) 15% (D) 20%
179. कमान (आर्क) तयार करताना दगड कोणत्या प्रकारे रचले जातात ?
(A) समांतर (B) लंबवत (C) गोलाकार (D) उभे
180. एखाद्या मातीचे आडवे सपाट ढीग ठेवल्यास त्या ढीगाच्या आडव्या पातळीशी जो कोन होतो त्यास _____ म्हणतात.
(A) अँगल ऑफ मड (B) अँगल ऑफ रिपोज
(C) अँगल ऑफ वर्क (D) मातीची भार सहन करण्याची क्षमता
181. सुपर एलिव्हेशन म्हणजे _____
(A) वळणावरील रस्त्याच्या पृष्ठभागास दिलेला आडवा उतार (B) वळणावरील रस्त्याच्या पृष्ठभागास दिलेला उभा उतार
(C) सरळ रस्त्याचा आडवा उतार (D) सरळ रस्त्याचा उभा उतार
182. एक चौरस फूट आकारमानाच्या जमिनीवर, जमिनीची वजन सहन करण्याची क्षमता म्हणजे _____ होय.
(A) भारशक्ती (B) ग्राहणशक्ती (C) धारणाशक्ती (D) बांधकामशक्ती
183. कॉंक्रीटच्या मिश्रणाची भार सहन करण्याची क्षमता _____ दिवसांच्या चाचणीवरून ठरविली जाते.
(A) 20 (B) 28 (C) 30 (D) 35

SPACE FOR ROUGH WORK

184. राष्ट्रीय महामार्गाची कमीतकमी रुंदी _____ असते.
 (A) 20 मीटर (B) 25 मीटर (C) 35 मीटर (D) 45 मीटर
185. जमिनीची धारणाशक्ती वाढविण्याकरिता कोणत्या रसायनाचा उपयोग करतात ?
 (A) सोडियम कार्बोनेट (B) सिलीकेट कॅल्शियम क्लोराईड
 (C) सोडियम क्लोराईड (D) जिप्सम
186. काँक्रीटच्या मिश्रणाला कंपनी कशाकरिता दिली जातात ?
 (A) काँक्रीट मजबूत करण्यासाठी
 (B) काँक्रीटमध्ये योग्य प्रमाणात पाणी मिसळण्याकरिता
 (C) काँक्रीटमधील हवेचे बुडबुडे व पोकळ्या नाहीशा करण्याकरिता
 (D) काँक्रीट व लोखंड यांच्यात जोड निर्माण करण्याकरिता
187. जर नदीच्या तळाशी भार सहन करण्याची कमी क्षमता असेल तेव्हा पुलाचा पाया बांधण्याकरिता कोणत्या प्रकारातील निवड करतात ?
 (A) स्प्रेड फाऊंडेशन (B) राफ्ट फाऊंडेशन (C) पाईल फाऊंडेशन (D) हौदाकृती फाऊंडेशन
188. भूकंपाच्या नियमित नोंदी घेण्यासाठी कोणत्या यंत्राचा वापर केला जातो ?
 (A) सिस्मोग्राफ (B) मायक्रोग्राफ (C) टेलिग्राफ (D) व्हायब्रोग्राफ
189. सर्वसाधारणपणे मोठे पाटबंधारे प्रकल्प _____ डिपेन्डेबल यील्ड (Dependable yield) साठी बांधण्यात येतात.
 (A) 80 टक्के (B) 100 टक्के (C) 75 टक्के (D) 50 टक्के
190. जलाशयातील बाष्पिभवन मोजण्यासाठी _____ वापरतात.
 (A) ढोबळमानाने उरवितात (B) पॅन इन्वॉपोरेटर (C) रेन गेज मीटर (D) व्हेपर गेज मीटर
191. ज्या स्केलमध्ये दोनच परिमाणातील मापे एकावेळी वाचता येतात. उदा. इंच, फूट, मिमी., सेमी., इत्यादी. त्या स्केलला _____ म्हणतात.
 (A) डायगोनल स्केल (B) प्लेन स्केल (C) स्केल ऑफ कॉर्ड्स (D) यापैकी नाही
192. कोनमापक नसताना विशिष्ट कोन काढण्यासाठी किंवा मोजण्यासाठी _____ स्केल वापरतात.
 (A) डायगोनल स्केल (B) प्लेन स्केल (C) स्केल ऑफ कॉर्ड्स (D) यापैकी नाही
193. 30 सें.मी. पेक्षा जास्त खोली नसणाऱ्या मातीकामातील खोदाईसाठी किंवा माती मुरुम, कंकर मिश्रित खोदाईसाठी _____ हे एकक वापरतात.
 (A) मीटर (B) क्युबिक मीटर (C) स्क्वेअर मीटर (D) 100 स्क्वेअर मीटर
194. सिमेंट काँक्रीटच्या आर.सी.सी. प्रकारच्या कामासाठी मोजमापाचे एकक _____ असते.
 (A) मीटर (B) क्युबिक मीटर (C) स्क्वेअर मीटर (D) स्क्वेअर सेंटीमीटर
195. स्टीलमधील ट्रसेस (Trusses) साठी मोजमापाचे एकक _____ असते.
 (A) क्विंटल (B) सेमी (C) नग (D) किलोग्रॅम
196. इलेक्ट्रिक वायरिंग कामासाठी लाईट, फॅन, प्लग पॉईंट यासाठी _____ हे एकक वापरतात.
 (A) पॉईंट (B) मीटर (C) नग (D) यासाठी एकक नाही
197. रस्त्याच्या कडेने विटकामामध्ये बांधण्यात येणाऱ्या कडासाठी _____ एकक वापरतात.
 (A) क्युबिक मीटर (B) मीटर (C) रनिंग मीटर (D) किलोग्रॅम
198. सर्वसाधारणपणे पार्टिशन वॉल मोजण्यासाठी _____ एकक वापरतात.
 (A) क्युबिक मीटर (B) स्क्वेअर मीटर (C) रनिंग मीटर (D) नग
199. सर्वसाधारणपणे बांधकामाची किंमत काढण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या विश्लेषण पद्धतीस _____ म्हणतात.
 (A) अंदाजपत्रक (B) अंदाजे किंमत (C) प्रत्यक्ष किंमत (D) वेकेबल किंमत
200. डी.पी.सी. कोर्स (Damp Proof Course) मोजण्यासाठी _____ एकक वापरतात.
 (A) क्युबिक मीटर (B) स्क्वेअर मीटर (C) मीटर (D) वरीलपैकी नाही

SPACE FOR ROUGH WORK